

## **Abstrakt**

Práce se pokouší odpovědět na otázku, zda se suspektní dysfázie, vyjevující se u nemluvícího adolescentního inteligentního chlapce s vývojovou anartrií se 100% porozuměním mluvenému jazyku na neschopnosti osvojit funkční psanou řeč, promítá také do osvojování znakového jazyka. Věnuje se diferenciaci diagnóz vývojová dysfázie a vývojová anartrie se suspektní dysfázií. Zabývá se vybranými systémy alternativní a augmentativní komunikace a výhodami a nevýhodami jejich užití u tohoto vývojového anartrika. Upozorňuje na komfortnost terapie, v které je vývojovému anartrikovi od jeho 13 do současných 19 let adekvátně nabízen český znakový jazyk (dále ČZJ) jako vyjadřovací prostředek ve vzdělávání i každodenní komunikaci (chlapec má částečně postiženou motoriku horních končetin, jemná motorika pravé ruky je však zachována do té míry, že jeho výpovědi jsou okolím interpretovatelné). ČZJ je osvojován jako druhý jazyk (dále L2), je však pro chlapce jediným jazykem ve směru produkce. V jádru práce jsou analyzovány videonahrávky tří typů výpovědí 18letého vývojového anartrika v ČZJ: jeho reprodukce výpovědí v ČZJ, produkovaných figurantem, dále reprodukce předčítaného textu do ČZJ a spontánní výpovědi v ČZJ. Ve výsledku analýzy jsou rozlišeny čtyři typy chyb, jichž se chlapec dopouští: motorické chyby způsobené dílčím postižením horních končetin; obtížně zařaditelné chyby na pomezí chyb typu osvojování L2 a chyb dysfatických; chyby odpovídající osvojování L2; chyby suspektně dysfatického charakteru označitelné za agramatismus. Jednotlivé typy chyb jsou podrobně analyzovány. V práci je vysloven závěr, že chlapec, přestože je v osvojování ČZJ úspěšný a stává se mu funkčním dorozumivacím prostředkem, je v jisté míře suspektně dysfatický i ve znakovém jazyce, a to nejvíce v sémantické rovině a asociační oblasti, přičemž je vyslovena hypotéza o příčině, jež se může nacházet v oblasti pracovní paměti.

**Klíčová slova:** vývojová anartrie, suspektní vývojová dysfázie, alternativní komunikace, český znakový jazyk, druhý jazyk, klinický lingvista, agramatismus, pracovní paměť